

Bruxelles, 23. lipnja 2020.
REV3 – zamjenjuje obavijest (REV2) od
22. studenoga 2019.

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PROPISI UNIJE O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020.³ Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini⁴.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu,⁵ u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Nadalje, nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina bit će treća zemlja u pogledu provedbe i primjene prava EU-a u državama članicama EU-a.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju koja će nastati nakon isteka prijelaznog razdoblja (dio A u nastavku). U ovoj se obavijesti objašnjavaju i određene odredbe o razdvajanju iz Sporazuma o povlačenju (dio B u nastavku).

Savjet sudionicima:

- ¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica Unije.
- ² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).
- ³ Prijelazno razdoblje moguće je prije 1. srpnja 2020. jedanput produljiti za najviše godinu dana ili dvije godine (članak 132. stavak 1. Sporazuma o povlačenju). Vlada Ujedinjene Kraljevine zasad je odbacila mogućnost takvog produljenja.
- ⁴ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.
- ⁵ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

Sudionicima se posebno savjetuje da procijene posljedice isteka prijelaznog razdoblja s obzirom na ovu obavijest.

Napomena:

Ova se obavijest ne odnosi na:

- propise Unije o drugim pravima intelektualnog vlasništva
- propise Unije o iscrpljenju prava intelektualnog vlasništva
- propise Unije o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva
- propise Unije o audiovizualnim i medijskim uslugama
- propise Unije o geografskom blokiranju
- propise Unije o elektroničkoj trgovini i neutralnosti mreže.

Za te su aspekte u pripremi ili su objavljene druge obavijesti⁶.

A. PRAVNA SITUACIJA NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja propisi Unije u području autorskog prava i srodnih prava prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. To posebno ima sljedeće posljedice:

1. OPĆE POSLJEDICE: PRIMJENA NAJVAŽNIJIH MULTILATERALNIH MEĐUNARODNIH SPORAZUMA O AUTORSKOM PRAVU NA ODNOS IZMEĐU EU-A I UJEDINJENE KRALJEVINE U PODRUČJU AUTORSKOG PRAVA I SRODNIH PRAVA

Ujedinjena Kraljevina i Europska unija ugovorne su stranke mnogih najvažnijih multilateralnih međunarodnih ugovora o autorskom pravu, kao što su Ugovor o autorskom pravu (WCT) Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), Ugovor o izvedbama i fonogramima (WPPT)⁷ Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo i Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (Sporazum o TRIPS-u)⁸⁹.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_hr

⁷ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

⁸ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

⁹ Osim toga, Ujedinjena Kraljevina ugovorna je stranka Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih djela, a Europska unija to nije. Međutim, Europska unija je u skladu s člankom 1. stavkom 4. WCT-a dužna primjenjivati članke od 1. do 21. Bernske konvencije i njezin Dodatak.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja, u skladu s obvezama iz tih multilateralnih međunarodnih ugovora, a posebno načelima „nacionalnog tretmana” i „tretmana najpovlaštenije nacije” koji se primjenjuju na državljane i pravne osobe koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti za zaštitu u okviru Sporazuma o TRIPS-u, ti multilateralni međunarodni ugovori primjenjivat će se na odnos između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u području autorskog prava i srodnih prava u pogledu sljedećih pitanja:

- zaštita autorskog i srodnih prava (npr. ekskluzivna prava autora na reprodukciju, distribuciju, iznajmljivanje, priopćavanje javnosti i stavljanje na raspolaganje i, prema potrebi, prava nositeljâ srodnih prava, primjerice proizvođača fonograma, izvođača i organizacija za radiodifuziju);
- trajanje zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava;
- obveze u pogledu tehnoloških zaštitnih mjera i informacija o ostvarivanju prava;
- baze podataka, osim u slučajevima navedenima u nastavku;
- računalni programi;
- topografije integriranih krugova;
- provedba autorskog prava (kao jednog od prava intelektualnog vlasništva iz dijela 3. Sporazuma o TRIPS-u), uključujući mjere na granici.

Potrebno je napomenuti da navedeni multilateralni međunarodni ugovori u odnosu na određena prava i, ovisno o slučaju, u odnosu na iznimke ili ograničenja tih prava ne pružaju zaštitu iste vrste ili razine kao što je zaštita utvrđena u propisima Unije u području autorskog prava i srodnih prava. Osim toga, propisima Unije u području autorskog prava i srodnih prava predviđeni su određeni oblici *lex specialis* ili posebne prekogranične mjere namijenjene nositeljima prava ili korisnicima na unutarnjem tržištu i/ili ostvarivanju prava za koje ne postoje odgovarajuće odredbe u tim multilateralnim međunarodnim ugovorima.

2. KONKRETNE POSLJEDICE U PODRUČJU AUTORSKOG PRAVA I SRODNIH PRAVA

Osim toga, nakon isteka prijelaznog razdoblja u području autorskog prava i srodnih prava nastat će konkretno sljedeće posljedice:

2.1. Organizacije za radiodifuziju

Direktivom 93/83/EEZ o koordinaciji određenih pravila s obzirom na autorsko pravo i srodna prava koja se odnose na satelitsko emitiranje i kabelsko reemitiranje¹⁰ predviđeno je, među ostalim, da se postupak priopćavanja javnosti putem satelita obavlja samo u državi članici u kojoj se programski signali unose, čime se za potrebe licenciranja lokaliziraju

---

¹⁰ Direktiva Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji određenih pravila s obzirom na autorsko pravo i srodna prava koja se odnose na satelitsko emitiranje i kabelsko reemitiranje, SL L 248, 6.10.1993., str. 15.

odgovarajuće autorskopravne radnje. Prema tome, organizacije za radiodifuziju obvezne su steći prava samo u državi članici u kojoj se programski signali unose kako bi mogle emitirati djela i druge predmete zaštite.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja organizacije za radiodifuziju u Ujedinjenoj Kraljevini pri pružanju prekograničnih usluga satelitskog emitiranja korisnicima iz EU-a više se neće moći koristiti mehanizmom koji je predviđen tom direktivom te će morati steći prava u svim državama članicama do kojih dopire signal. U skladu s tim, radiodifuzijske organizacije u Europskoj uniji pri pružanju prekograničnih usluga satelitskog emitiranja korisnicima u Ujedinjenoj Kraljevini više se neće moći koristiti mehanizmom koji je predviđen pravom Unije te će možda trebati steći prava svih relevantnih nositelja prava ako namjeravaju emitirati u Ujedinjenoj Kraljevini.

2.2. Kolektivno ostvarivanje prava (prava na internetsko korištenje glazbenih djela)

Člankom 30. Direktive 2014/26/EU o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu¹¹ predviđeno je da su organizacije za kolektivno ostvarivanje prava u određenim slučajevima dužne zastupati druge organizacije za kolektivno ostvarivanje prava u pogledu izdavanja odobrenja za više državnih područja (za prava na internetsko korištenje glazbenih djela).

Nakon isteka prijelaznog razdoblja organizacije za kolektivno ostvarivanje prava u EU-u više neće podlijevati obvezi zastupanja organizacija za kolektivno ostvarivanje prava sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu izdavanja odobrenja za više državnih područja u skladu s člankom 30. Direktive 2014/26/EU i obratno.

2.3. Djela siročad

Određene kulturne institucije u Europskoj uniji mogu se koristiti sustavom uzajamnog priznavanja statusa djela siročadi iz Direktive 2012/28/EU o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi¹². Tim sustavom omogućeno im je da određeno djelo digitaliziraju i stave na raspolaganje javnosti na internetu u svim državama članicama nakon što je tom djelu u jednoj od država članica utvrđen status djela siročeta.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja mehanizam uzajamnog priznavanja predviđen Direktivom 2012/28/EU neće se više primjenjivati između Ujedinjene Kraljevine i Europske unije. U skladu s tim, djela kojima je u Ujedinjenoj Kraljevini do isteka prijelaznog razdoblja utvrđen status djela siročadi više neće biti priznata u Europskoj uniji na temelju

---

¹¹ Direktiva 2014/26/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu, SL L 84, 20.3.2014., str. 72.

¹² Direktiva 2012/28/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi, SL L 299, 27.10.2012., str. 5.

Direktive 2012/28/EU, a isto će vrijediti za djela kojima je taj status priznat u Europskoj uniji jer se mehanizam uzajamnog priznavanja na temelju Direktive 2012/28/EU više neće primjenjivati u Ujedinjenoj Kraljevini. To znači da kulturnim institucijama iz Europske unije više neće biti dopuštena upotreba djela siročadi iz Ujedinjene Kraljevine koja je dopuštena na temelju te direktive, osobito u pogledu njihova stavljanja na raspolaganje javnosti na internetu, i obratno.

2.4. Pristup objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima

Direktivom (EU) 2017/1564 o određenim dopuštenim upotrebama određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima¹³ uvodi se obvezna iznimka u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i ovlaštenih subjekata koji djeluju u ime tih osoba. Direktivom se predviđa i da se takvi ovlašteni subjekti mogu pozivati na tu iznimku za potrebe korisnika ili drugog ovlaštenog subjekta s poslovnim nastanom u drugoj državi članici te da korisnici i ovlašteni subjekti mogu preko ovlaštenog subjekta s poslovnim nastanom u bilo kojoj državi članici imati pristup primjercima u dostupnom formatu.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja korisnici i ovlašteni subjekti u Ujedinjenoj Kraljevini više neće moći od ovlaštenih subjekata u Europskoj uniji pribavljati primjerke u dostupnom formatu unutar okvira utvrđenog Direktivom (EU) 2017/1564. S druge strane, korisnici i ovlašteni subjekti u Europskoj uniji više neće moći pribavljati primjerke u dostupnom formatu od ovlaštenih subjekata u Ujedinjenoj Kraljevini.

Razmjena primjeraka u dostupnom formatu između Europske unije i trećih zemalja koje su ratificirale Marakeški ugovor¹⁴ uređena je Uredbom (EU) 2017/1563¹⁵ o prekograničnoj razmjeni između Unije i trećih zemalja primjeraka u dostupnom formatu određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima. U tom je smislu važno istaknuti da Ujedinjena Kraljevina trenutačno nije ugovorna stranka Marakeškog ugovora.

---

¹³ Direktiva (EU) 2017/1564 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o određenim dopuštenim upotrebama određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima, SL L 242, 20.9.2017., str. 6.

¹⁴ Marakeški ugovor o olakšanju pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima.

¹⁵ Uredba (EU) 2017/1563 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o prekograničnoj razmjeni između Unije i trećih zemalja primjeraka u dostupnom formatu određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima, SL L 242, 20.9.2017., str. 1.

2.5. Prenosivost internetskog sadržaja

Uredbom (EU) 2017/1128 o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu¹⁶ utvrđuje se da se smatra da se pružanje usluge internetskog sadržaja pretplatniku koji se privremeno nalazi u državi članici, kao i pristup toj usluzi te korištenje njome od strane pretplatnika, odvijaju samo u državi članici boravišta pretplatnika.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja osobe s prebivalištem u Ujedinjenoj Kraljevini više se neće moći koristiti svojim pretplatama na digitalni sadržaj tijekom putovanja u Europskoj uniji, a pružatelj usluga internetskog sadržaja s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini morat će se pridržavati propisa odgovarajuće države članice ili država članica EU-a u kojima želi pretplatnicima ponuditi svoje usluge, uključujući obvezu stjecanja svih relevantnih prava za tu državu članicu ili te države članice.

2.6. Pravo *sui generis* u pogledu baza podataka

Člankom 7. Direktive 96/9/EZ o pravnoj zaštiti baza podataka¹⁷ pruža se pod određenim uvjetima zaštita proizvođačima baza podataka u državama članicama EU-a („pravo *sui generis* u pogledu baze podataka”). Člankom 11. Direktive 96/9/EZ ograničava se zaštita na temelju prava *sui generis* na proizvođače baza podataka (ili nositelje prava) koji su državljani države članice EU-a, imaju uobičajeno boravište na području Europske unije ili su društva/poduzeća koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom države članice EU-a (i koja imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u Europskoj uniji).

Nakon isteka prijelaznog razdoblja državljani Ujedinjene Kraljevine (osim ako imaju uobičajeno boravište na području Europske unije) te društva/poduzeća koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine više neće moći stjecati pravo *sui generis* u odnosu na baze podataka u Europskoj uniji¹⁸. Vrijedi i obratno, državljani i društva/poduzeća iz država članica EU-a neće moći na temelju prava Unije stjecati pravo *sui generis* u odnosu na baze podataka u Ujedinjenoj Kraljevini.

B. RELEVANTNE ODREDBE O RAZDVAJANJU IZ SPORAZUMA O POVLAČENJU

Člankom 58. Sporazuma o povlačenju predviđa se kontinuirana zaštita postojećih prava *sui generis* u pogledu baza podataka u Ujedinjenoj Kraljevini i u Europskoj uniji nakon isteka prijelaznog razdoblja.

---

¹⁶ Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu, SL L 168, 30.6.2017., str. 1.

¹⁷ Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o pravnoj zaštiti baza podataka, SL L 77, 27.3.1996., str. 20.

¹⁸ Za baze podataka zaštićene prije isteka prijelaznog razdoblja vidjeti dio B ove obavijesti.

1. KONTINUIRANA ZAŠTITA PRAVA *SUI GENERIS* U POGLEDU BAZA PODATAKA U UJEDINJENOJ KRALJEVINI

Člankom 58. stavkom 1. Sporazuma o povlačenju predviđeno je da u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu nositelj prava povezanog s bazom podataka u skladu s člankom 7. Direktive 96/9/EZ koje je nastalo prije isteka prijelaznog razdoblja, zadržava izvršivo pravo intelektualnog vlasništva povezano s tom bazom podataka u Ujedinjenoj Kraljevini i na temelju prava Ujedinjene Kraljevine, kojim se osigurava razina zaštite jednaka onoj predviđenoj Direktivom 96/9/EZ, pod uvjetom da nositelj tog prava i dalje ispunjava zahtjeve iz članka 11. te direktive. Zaštita tog prava na temelju prava Ujedinjene Kraljevine traje najmanje jednako kao i preostalo razdoblje zaštite iz članka 10. Direktive 96/9/EZ.

2. KONTINUIRANA ZAŠTITA PRAVA *SUI GENERIS* U POGLEDU BAZA PODATAKA U EUROPSKOJ UNIJI

Člankom 58. stavkom 2. Sporazuma o povlačenju predviđa se da se za sljedeće osobe i poduzetnike smatra da ispunjavaju zahtjeve iz članka 11. Direktive 96/9/EZ i da stoga mogu zadržati svoja prava *sui generis* u pogledu baza podataka:

- (a) državljani Ujedinjene Kraljevine;
- (b) fizičke osobe s uobičajenim boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini;
- (c) poduzetnici s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, pod uvjetom da je djelovanje tih poduzetnika stvarno i trajno povezano s gospodarstvom Ujedinjene Kraljevine ili, ako u Ujedinjenoj Kraljevini imaju samo registrirano sjedište, s gospodarstvom države članice.

Na internetskim stranicama Komisije o propisima Unije o jedinstvenom digitalnom tržištu (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>) dostupne su opće informacije o zakonodavstvu Unije koje se primjenjuje na autorska i srodna prava. Te će se stranice prema potrebi ažurirati.

Europska komisija
Glavna uprava za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije